

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KAZAKİSTAN
CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA GÜMRÜK KONULARINDA İŞBİRLİĞİ VE
KARŞILIKLI İDARİ YARDIM ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 14.4.2004 Sayı: 25433)

**Kanun No
5110**

**Kabul Tarihi
7.4.2004**

MADDE 1. - 22 Mayıs 2003 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdarî Yardım Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
GÜMRÜK KONULARINDA İŞBİRLİĞİ VE
KARŞILIKLI İDARİ YARDIM ANLAŞMASI**

Bundan sonra Âkit Taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti;

Gümrük vergi, resimlerinin ve ithalatta ya da ihracatta tahsil edilen diğer gümrük vergilerinin doğru bir biçimde tahakkukunun ve yasaklama, kısıtlama ve kontrol önlemlerinin düzgün bir biçimde uygulanmasını sağlamanın önemini dikkate alarak;

Gümrük mevzuatına karşı işlenen suçların, devletlerinin ekonomik, malî, sosyal, kültürel, kamu sağlığı ve ticarî menfaatlerine halel getirdiğini dikkate alarak;

Uyuşturucu maddelerin ve psikotrop maddelerin ve prekürsörlerin, tehlikeli eşyanın, tehlike altındaki hayvan ve bitki türlerinin ve toksik atıkların sınırışan yasadışı ticaretinin toplum açısından tehlike teşkil ettiğini dikkate alarak;

Devletlerinin gümrük mevzuatlarının uygulanmasına ilişkin konularda uluslararası işbirliğine ihtiyaç duyulduğı hususunu kabul ederek;

Gümrük suçlarıyla mücadele etme ve gümrük vergi, resim ve diğer harçlarının doğru bir biçimde tahakkuku ve tahsilini sağlamaya yönelik girişimlerin, Tarafların gümrük idareleri arasında yakın bir işbirliği oluşturulmasıyla daha etkin hale getirileceğine ikna olarak;

Hali hazırda Dünya Gümrük Örgütü olarak bilinen, Gümrük İşbirliği Konseyi'nin ilgili belgelerine, özellikle de 5 Aralık 1953 tarihli karşılıklı idarî yardıma ilişkin Tavsiye Kararına atıfta bulunarak;

Özel eşyaya ilişkin yasaklamalara, kısıtlamalara ve özel kontrol önlemlerine ilişkin uluslararası sözleşmelere de atıfta bulunarak;

Aşağıdaki konularda mutabakata varmışlardır :

BÖLÜM I

Tanımlar

Madde I

Bu Anlaşmada geçen :

1."Gümrük İdaresi" deyimi, Türkiye Cumhuriyeti'nde Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı; Kazakistan Cumhuriyeti'nde, Kazakistan Cumhuriyeti Gümrük Kontrol İdaresi;

2."Gümrük Mevzuatı" deyimi, yasaklama, kısıtlama ve kontrol önlemlerine ilişkin hukukî ve idarî hükümler de dahil olmak üzere, gümrük idarelerinin, eşyanın ithalatı, ihracatı, transiti, nakliyle bağlantılı olarak uygulayabileceği hukukî ve idarî hükümler;

3. "Gümrük vergi ve resimleri" deyimi, eşyanın ithalatı veya ihracatında veya eşyanın ithalatıyla veya ihracatıyla bağlantılı olarak tahsil edilen, tutarı, verilen hizmetlerin yaklaşık maliyetiyle sınırlı olan ücret ve harçları kapsamayan, gümrük vergileri, resimleri ve diğer tüm vergiler, resim, ücret ya da harçlar;

4."Gümrük suçu" deyimi, Gümrük mevzuatının ihlâli veya Gümrük Mevzuatını ihlâl teşebbüsü;

5."Gümrük alacağı" deyimi, bu Anlaşmanın uygulandığı vergi, harç ve resim ve Âkit Tarafların birinde tahsil edilemeyen söz konusu vergi ve resimlere ilişkin artış, belli miktarın üstündeki harç, gecikmiş ödemeler, faiz ve maliyetlerin tutarı;

6. "Kişi" deyimi, gerçek ya da tüzel kişi;

5110

7.4.2004

7."Kişisel veriler" deyimi, kimliği belirlenmiş ya da belirlenebilir kişilere ilişkin her tür veri;

8."Bilgi", elektronik format da dahil olmak üzere, her formattaki, veri, belge, rapor ve bunların onaylı suretleriyle diğer iletiler;

9."Uyuşturucu maddeler" deyimi, 1961 Birleşmiş Milletler Örgütü Tek Sözleşmesinin 1 ve 2. Listelerinde sıralanan doğal ya da sentetik özelliği haiz maddeler;

10."Psikotrop maddeler" deyimi, 1971 Birleşmiş Milletler Örgütü Psikotrop Maddeler Sözleşmesi'nin 1, 2, 3 ve 4. Listelerinde sıralanan maddeler;

11."Prekürsörler" deyimi, 1988 Birleşmiş Milletler Örgütü Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Ticaretiyle Mücadele Sözleşmesi'nin 1 ve 2. Listelerinde sıralanan uyuşturucu ve psikotrop maddelerin üretiminde kullanılan kontrollü kimyasal maddeler;

12."Talepte bulunan idare" deyimi, yardım talep eden gümrük idaresi;

13."Talepte bulunulan idare" deyimi, yardımın talep edildiği gümrük idaresi anlamına gelir.

BÖLÜM II

Anlaşmanın Kapsamı

Madde 2

1. Âkit Taraflar, gümrük mevzuatının düzgün bir biçimde uygulanması ve gümrük suçlarının önlenmesi, soruşturulması ve bu suçlarla mücadele edilmesi ve gümrük alacaklarının tahsili için, bu Anlaşma şartları gereği gümrük idareleri yoluyla, birbirlerine idarî yardım sağlarlar.

2.Âkit Taraflardan birinin, bu Anlaşma kapsamında sağladığı tüm yardımlar, tarafların Devletlerinin ulusal mevzuatına uygun bir biçimde ve gümrük idarelerinin yetki ve mevcut kaynakları çerçevesinde gerçekleştirilir.

BÖLÜM III

Yardımanın Kapsamı

Madde 3

1.Gümrük idareleri, gümrük mevzuatının düzgün bir biçimde uygulanmasını ve gümrük suçlarının önlenmesini, soruşturulmasını ve bu suçlarla mücadele edilmesini ve gümrük alacaklarının tahsilini sağlayacak bilgiyi, talep üzerine ya da kendiliğinden, birbirlerine iletirler.

2.Bir Gümrük idaresi, diğer gümrük idaresi adına inceleme yürüttüğünde, kendi Devletinin mevzuatına göre hareket eder.

Madde 4

1. Talep üzerine, talepte bulunulan idare, ülkesinde uygulanmakta olan gümrük mevzuatı ve usulleri hakkındaki bilgiyi ve bir gümrük suçuna ilişkin incelemelerle ilgili bilgiyi temin eder.

2. Gümrük idareleri, kendiliğinden, aşağıdaki hususlara ilişkin her tür bilgiyi iletirler:

- a) etkililiği kanıtlanmış, yeni gümrük yasa uygulama teknikleri,
- b) gümrük suçları işlemede kullanılan yeni trendler, araç veya yöntemler

Madde 5

Âkit Tarafların gümrük idareleri, aşağıdaki hususlar da dahil olmak üzere, gümrük konularında birbirlerine teknik yardım sağlarlar:

- a) tarafların birbirinin tekniklerini anlamasını ileri bir düzeye taşımak amacıyla, karşılıklı olarak yararlı görüldüğünde, gümrük memurlarının mübadelesi;
- b) gümrük memurlarının uzmanlık becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim ve yardım;
- c) yasaklama ve tespit ekipmanının kullanımıyla alakalı bilgi ve tecrübenin karşılıklı paylaşımı;
- d) gümrük konularında bilgi sahibi uzmanların mübadelesi;
- e) gümrük mevzuatına ve usullerine ilişkin mesleki, bilimsel ve teknik verilerin karşılıklı paylaşımı.

BÖLÜM IV

Karşılıklı Yardıma İlişkin Özel Durumlar

Madde 6

Talep üzerine, talepte bulunulan idare, talepte bulunan idareye aşağıdaki bilgiyi sağlar:

- a) talepte bulunan Âkit Tarafın Devletinin gümrük bölgesine ithal edilen eşyanın, talepte bulunulan Âkit Tarafın Devletinin gümrük bölgesinden kanuna uygun bir şekilde ihraç edilip edilmediği;
- b) talepte bulunan Âkit Tarafın Devletinin gümrük bölgesinden ihraç edilen eşyanın, talepte bulunulan Âkit Tarafın Devletinin gümrük bölgesine kanuna uygun bir şekilde ithal edilip edilmediği;
- c) talepte bulunulan Âkit Tarafın Devletinin gümrük bölgesine kanuna uygun bir şekilde ithal edilen eşyanın tâbi tutulduğu gümrük rejimi.

Madde 7

1.Talep üzerine, talepte bulunulan idare, aşağıdaki hususlar üzerinde özel gözetim sağlar:

a)talepte bulunan idarenin gümrük suçu işlediğini ya da gümrük suçu işlediğinden şüphe edildiğini bildiği, özellikle, talepte bulunulan Âkit Tarafın Devletinin gümrük bölgesine giren ya da bu bölgeden çıkan kişiler;

b)talepte bulunan idarenin Devletinin gümrük bölgesine doğru yasadışı hareketinden şüphe edildiği talepte bulunan idare tarafından bildirilen nakledilen ya da depolanan eşya;

c) talepte bulunan tarafın, kendi Devletinin gümrük bölgesinde suç işlemek üzere kullanıldığından şüphe ettiği taşıma araçları;

2.Gümrük idareleri, ilgili Devletlerin ulusal mevzuatları çerçevesinde, karşılıklı yardım anlaşması ve düzenlemeyle ve kontrolleri altında olmak üzere, yasadışı eşya trafiğini ortadan kaldırmak amacıyla, yasadışı trafiğe konu eşyanın, Devletlerinin gümrük bölgesine ithaline, bu bölgeden ihracına veya bu bölgeden transit geçmesine izin verebilir. Bu izin, talepte bulunulan idarenin, yetkisi kapsamında olmaması halinde, talepte bulunulan idare bu yetkiyle ulusal makamlarla işbirliği tesis etmek için çaba sarf eder ya da durumu, bu tür bir makama havale eder.

Madde 8

1.Gümrük idareleri, talep üzerine ya da kendiliğinden, gümrük suçu teşkil eden ya da edecek gibi görünen tamamlanmış ya da planlanan işlemlerle ilgili bilgileri birbirlerine iletirler. Bu bilgi, aşağıdakilerin yasadışı ticaretini kapsar:

a)Silahlar, füzeler, patlayıcı ya da nükleer maddeler;

b)Âkit Taraflardan biri için önemli tarihî, kültürel ya da arkeolojik değer arz eden sanat eserleri;

c)Uyuşturucu ve psiko trop maddeler ve prekürsörlerle çevre ve kamu sağlığı için tehlikeli maddeler;

d)Fikrî mülkiyet haklarına tâbi eşya;

e)Tehlike altındaki hayvan ve bitki türleri ve bunlardan elde edilen ürünler.

2.Âkit Taraflardan birinin Devletinin ekonomisine, kamu sağlığına, kamu güvenliğine ya da diğer hayatî menfaatlerine fiilî bir tehlike yaratabilecek ciddi durumlarda, diğer Âkit Tarafın gümrük idaresi, mümkün olduğunda, herhangi bir gecikme olmaksızın, kendiliğinden bu bilgiyi tedarik eder.

5110

7.4.2004

Madde 9

Gümrük idareleri, devletlerinin ulusal mevzuatları gereği, gümrük alacaklarının tahsili için birbirlerine yardımda bulunurlar.

BÖLÜM V

Bilgi

Madde 10

1. Bilgi asılları, ancak, onaylı suretlerin yetersiz olması halinde, talep edilebilir. Talepte bulunulan gümrük idaresinden alınan bilgi asılları, en kısa sürede iade edilir.

2. Bu Anlaşma çerçevesinde karşılıklı olarak paylaşılan bilgilere, bu bilgileri yorumlamaya ya da bu bilgilerden yararlanmaya yönelik ilgili tüm bilgiler eklenir.

BÖLÜM VI

Uzmanlar

Madde 11

Talep üzerine, talepte bulunulan idare, memurlarına, talepte bulunan Âkit Tarafın Devletinin topraklarındaki bir mahkemede gümrük suçu konusunda uzman olarak hazır bulunma izin verebilir.

BÖLÜM VII

Taleplerin İletilmesi

Madde 12

1. Bu Anlaşma kapsamında yapılan yardım talepleri, doğrudan diğer Âkit Tarafın gümrük idaresine iletilir, yazılı olarak yapılır ve gerekli görülen belgeler, özellikle de ihracat ve ithalat işlemleri sırasında talepte bulunulan idareye ibraz edilen belge örnekleri bu talebe eklenir. Durum gerektirdiğinde, talep, elektronik olarak da yapılabilir. Bu talep, yazılı olarak bir ay zarfında teyit edilir.

2. Bu Maddenin I. Fıkrası gereği yapılan taleplerde aşağıdaki hususlar yer alır:

- a) talebi yapan idare;
- b) talebin konusu ve sebebi;
- c) konunun kısa bir tanımı, ilgili muamelenin kanunî unsurları ve niteliği,
- d) biliniyorsa, söz konusu muameleyle ilgili tarafların isimleri ve adresleri.

3. Bir Gümrük İdaresinin, belli bir prosedürün takip edilmesi talebine, talepte bulunulan Âkit Tarafın Devletinin ulusal mevzuatına tâbi olmak üzere, riayet edilir.

4.Bu Anlaşmada atıfta bulunulan bilgiler, sadece, her bir gümrük idaresi tarafından bu amaca yönelik olarak görevlendirilen memurlara iletilir. Bu şekilde görevlendirilen memurların listesi, diğer Âkit Tarafın gümrük idaresine temin edilir.

5.Talepler, İngilizce olarak, sunulur.

BÖLÜM VIII

Taleplerin Yerine Getirilmesi

Madde 13

Talepte bulunulan idarenin, talep edilen bilgiye sahip olmaması halinde, bu idare, Devletin ulusal mevzuatı gereği, bu bilgiyi temin etmek için inceleme başlatır. Bu incelemeler, gümrük suçlarıyla ilgili tüm bilgi ve belgelerin alınmasını kapsayacaktır.

Madde 14

1.Yazılı talep halinde, talepte bulunan idarenin tayin ettiği memurlar, talepte bulunulan idarenin izni çerçevesinde ve talepte bulunulan idarenin getireceği şartlara tâbi olmak üzere, bir gümrük suçunu soruşturmak amacıyla;

a) söz konusu gümrük suçuna ilişkin bilgileri elde etmek üzere, talepte bulunulan idareyle belge, kayıt ve diğer veriler konusunda istişarelerde bulunurlar;

b)söz konusu gümrük suçuyla ilgili olarak, belge, kayıt ve diğer ilgili verilerin örneklerini alırlar;

c)talepte bulunulan idarenin Devletin gümrük bölgesinde yürüttüğü bir incelemede uzman ya da tanık olarak hazır bulunurlar.

2. Talepte bulunan idare memurları, 11. Maddede de ya da bu Maddenin ilk fıkrasında öngörülen koşullarda, diğer Âkit Tarafın bölgesinde bulunmaları halinde, resmî yetkilerini gösterir kanıtları her zaman için sunabilmeleri gerekir.

3.Bu memurlar, diğer Âkit Tarafın bölgesinde buldukları sürece, bu Tarafın ulusal mevzuatı gereği, bu Tarafın gümrük memurlarına sağlanan korumadan yararlanırlar ve işleyebilecekleri her türlü suçtan sorumlu tutulurlar.

BÖLÜM IX

Bilgilerin Gizliliği

Madde 15

1.Bu Anlaşma kapsamında elde edilen bilgiler, bu bilgiyi temin eden gümrük idaresinin bilginin başka amaçlar için ya da kanunu uygulayan başka kurumlar tarafından kullanılabilmesini açıkça ifade etmesi dışında, sadece bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda ve gümrük idareleri tarafından kullanılır. Bu bilgi kullanımı, bilgiyi sağlayan gümrük idaresinin öngördüğü kısıtlamalara tâbi olacaktır.

5110

7.4.2004

2.Talep üzerine temin edilen veri ve belgeler, sadece bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda kullanılır ve hiçbir kişiye aktarılamaz ya da başka amaçlar doğrultusunda kullanılamaz ya da bu bilgiyi sağlayan gümrük makamının yazılı izni olmaksızın beyan edilemez.

3.Bu tür bilgi, bilgiyi temin eden Âkit Tarafın kanununun bu şekilde öngörmesi halinde, bu bilgiyi ve belgeleri temin eden gümrük makamının vereceği izni takiben cezaî kovuşturmalarda kullanılabilir.

4.Bu Anlaşma kapsamında alınan bilgiler, aynı tür bilginin diğer Tarafın kanunlarına tâbi olduğu ölçüde bir koruma ve gizliliği haizdir.

5.Kişisel verilerin, bu Anlaşma çerçevesinde iletilmesi, herhangi bir Âkit Tarafın Devletinin ulusal mevzuatına göre gerçekleşir.

BÖLÜM X

Muafiyetler

Madde 16

1.Talepte bulunulan Gümrük İdaresi, yardımın, Devletinin egemenliğini, güvenliğini ya da diğer önemli ulusal menfaatlerini ihlâl edeceğini, sınaî, ticarî veya meslekî bir sırrı ihlâl edeceğini ya da ulusal mevzuatıyla uyumsuz olduğunu düşünmesi halinde, bu Anlaşma çerçevesinde talep edilen yardımı, tamamen ya da kısmen sağlamayı ya da talep edilen yardımın belli koşullara bağlı olarak karşılanmasını reddedebilir.

2.Yardım, hali hazırda sürmekte olan soruşturmayı, kovuşturmayı ya da takibatı etkilemesi halinde, ertelenebilir. Bu durumda, talepte bulunulan idare, yardımın, talepte bulunulan idarenin getirebileceği koşullara tâbi olmak üzere temin edilip edilemeyeceğini tespit etmek amacıyla, talepte bulunan idareyle istişarede bulunur.

3.Yardımın reddedilmesi ya da ertelenmesi halinde, ret ya da erteleme sebepleri açıklanır.

BÖLÜM XI

Maliyetler

Madde 17

Gümrük idareleri, bu Anlaşmanın uygulanmasından kaynaklanan maliyetlerin geri ödenmesine ilişkin tüm taleplerinden vazgeçerler.

BÖLÜM XII

Anlaşmanın Uygulanması

Madde 18

1. Gümrük idareleri, gümrük suçlarını soruşturmaktan ya da bu suçlarla mücadele eden sorumlu memurlarının, gerekli görüldüğünde, aralarındaki kişisel ve doğrudan ilişkileri muhafaza etmek için gerekli önlemleri alır.

2. Gümrük idareleri, bu Anlaşma çerçevesinde, Anlaşmanın uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla ilave ayrıntılı düzenlemeler yapma hususunda karar verirler.

3. Gümrük idareleri, karşılıklı mutabakat çerçevesinde, bu Anlaşmanın yorumlanmasından ya da uygulanmasından kaynaklanan sorun ya da kuşkuları çözmeye çalışırlar.

4. Taraflar arasında bu Anlaşmanın yorumlanması ve uygulanmasıyla ilgili tüm anlaşmazlıklar, karşılıklı istişare ve müzakerelerle çözülür.

BÖLÜM XIII

Uygulama

Madde 19

Bu Anlaşma, ilgili Âkit Tarafların topraklarında uygulanacaktır.

Yürürlüğe Giriş ve Fesih

Madde 20

Bu Anlaşma, Âkit Tarafların, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli anayasal ya da ulusal koşulların yerine getirildiğini yazılı olarak diplomatik kanallarla birbirlerine tebliğ etmelerini takip eden ikinci ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde 21

1. Bu Anlaşmanın, belirsiz bir süre yürürlükte kalması düşünülmektedir, ancak Âkit Taraflardan herhangi biri, diplomatik kanallar yoluyla tebliğ etmek suretiyle, Anlaşmayı istediği zaman feshedebilir.

2. Bu fesih işlemi, diğer Âkit Tarafa yapılan tebliğ tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer. Fesih tarihinde devam etmekte olan muameleler, bu Anlaşmanın hükümleri uyarınca tamamlanır.

5110

7.4.2004

Madde 22

Âkit Taraflar, Anlaşmanın gözden geçirilmesinin gerekli olmadığını birbirlerine yazılı olarak tebliğ etmedikleri sürece, bu Anlaşmayı gözden geçirmek üzere, talep üzerine ya da Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden beş yılın sonunda bir araya gelirler.

TANIKLIK SIFATIYLA, aşağıda imzaları bulunan yetkili kişiler, bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Bu Anlaşma, 22 Mayıs 2003 tarihinde Ankara'da, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere, Türkçe, Kazakça, Rusça ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha olarak imzalanmıştır. Anlaşma hükümlerinde yorum farklılığı olması halinde İngilizce metin esas alınır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

adına
(İmza)

Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti

adına
(İmza)

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
26	1	16
39	47	391
45	70	39:40, 174:188

I- Gerekçeli 359 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 70 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Plan ve Bütçe, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/678